

METAAL KATHEDRAAL

COMMON GROUNDS

2017 - 2020

BOUWEN AAN EEN ECOLOGISCH CULTUREEL
LABORATORIUM EN PODIUM

METAAL KATHEDRAAL

INLEIDING

METAAL KATHEDRAAL

Metaal Kathedraal is een ecologische, culturele broedplaats, zoals theatermaker en initiatiefnemer Maureen Baas het noemt. Een grote oude kerk, met een lange geschiedenis, op het kruispunt van stad naar platteland, midden in een gebied waar grote stedelijke ontwikkelingen plaatsvinden; Leidsche Rijn. Een plek waar kunstenaars, wetenschappers en publiek elkaar ontmoeten, samen werken en de dialoog voeden op het kruisvlak van de domeinen mens, natuur en kunst, met sterke focus op ecologie.

Maureen: *“Van 2011 tot 2014 betaalden we de huur en woonden de kraaien in de nok van de kerk. Het pand stond op instorten. In 2014 hebben we het pand kunnen kopen voor 1.1 miljoen. Deels met eigen middelen en deels met hulp van diverse financiers die vertrouwen in onze plannen hebben. Het dak is nu dicht, de verf is droog... Het is tijd voor een stevige inhoudelijk sprong vooruit!”*

“Aan onze gevel hing lang een waterval van plastic afval van kunstenaar Wang Zhiyuan, in het kader het 8ste continent. Komt er een man die vraagt; “Wat is dat nou voor troep? Kun je dat niet weghalen?” Ik zei: “Ja, maar dat is jouw troep. Moet je kijken...” Komt die man een jaar later terug en zegt: “Ik ben er toch nog eens over na gaan denken.”

Metaal Kathedraal wil het wonderlijke samenspel van de natuur en de mens bestuderen én tonen. Allereerst vanuit intrinsieke motivatie als kunstenaars maar zeker ook aansluitend op de maatschappelijke doelstellingen van de Metaal Kathedraal. Metaal Kathedraal wil werken met makers die gefascineerd zijn door de manier waarop wij omgaan met de natuur, onze ruimte, ons voedsel, ons lichaam, onze sociale structuren. Daarbij is de uitwisseling van verschillende perspectieven (publiek, kunstenaar, wetenschapper) en ook internationale uitwisseling van grote waarde.

Met Metaal Kathedraal willen initiatiefnemers Maureen Baas en Abel Tattje een plek creëren waar betrokken makers en een geïnteresseerd publiek uitgedaagd worden om zich te verdiepen in de actuele onderwerpen van een veranderende wereld.

DEZE MAGISCHE WERELD
VISIE EN MISSIE
METAAL KATHEDRAAL

DEZE MAGISCHE WERELD VISIE EN MISSIE METAAL KATHEDRAAL

Metaal Kathedraal is Utrechts laboratorium en podium waar kunstenaars, wetenschappers en publiek samenwerken met sterke focus op ecologie.

Metaal Kathedraal werkt op het kruisvlak van de domeinen mens, natuur en kunst. Ons programma bouwen we op de pilaren: Ecologie, Samenleving en Kunst.

Ecologie: is de wetenschap die het samenspel tussen organismen en hun omgeving bestudeert. En dat is precies waar de Metaal Kathedraal het over wil hebben.

Maureen Baas noemt de wereld een magische plek. Een ecologisch systeem, een kringloop die zo delicaat is en tegelijk zo ingenieus in elkaar zit, dat je mond open valt van verwondering als je erin verdiept. Wij mensen zijn onderdeel van dat systeem en nemen elke dag beslissingen die er grote invloed op hebben. Tegenover elke interventie staat een consequentie en het evenwicht is schrikbarend verstoord. Daar zijn we ons vaak maar beperkt bewust van.

Samenleving: is een gemeenschap van mensen die samen een sociaal systeem vormen.

Metaal Kathedraal is een mini-maatschappij, waar alles wat zich in de samenleving op macro-niveau voordoet op microniveau bestaat en kan worden onderzocht. Een laboratorium voor nieuwe interventies en methodieken. Een podium voor reflectie op het menselijk handelen, waar de interactie tussen mens en zijn omgeving en de consequenties van die interacties worden onderzocht en getoond. Kunst is de manier om dat te tonen.

Kunst: is de subjectieve verbeelding van een kunstenaar met als doel het voortbrengen van een origineel, zintuiglijk waarneembare (of anderszins voorstelbare) uiting of product.

Cultuur: is de verzameling van waarden die een samenleving kent en die constant in beweging is. Kunst bevindt zich in het brandpunt van de maatschappelijk en culturele veranderingen; reflecteert, stelt vragen, geeft kritiek en verwonderd.

Klimaatverandering is inmiddels een wereldwijd erkende bedreiging van ons leefmilieu. Andere ecologische problemen zijn minder bekend maar dienen zich even dwingend in ons dagelijks leven aan. De kunstensector heeft zich hiermee nog nauwelijks bezig gehouden. We zien designers, technici en wetenschappers op dit moment publiekelijk zoeken naar oplossingen die zich kenmerken door originaliteit en duurzaamheid. Er worden belangwekkende stappen gezet. Boyan Slat van *the Ocean Clean Up*, of *The Next Nature Movement* zijn inspirerende voorbeelden. Dáár bevindt zich op dit ogenblik het ware creatieve potentieel, daar wordt een nieuwe toekomst vorm gegeven. Metaal Kathedraal ziet kunstenaars als *changemakers* die aanzetten tot bewustwording en tot vernieuwende manieren van denken en handelen. In deze tijd van transitie hebben we nieuwe beelden van een toekomst nodig. De wetenschap levert onderzoeken en feiten maar mist bezieling en verbeeldingskracht. Beelden maken en het abstracte of de onvoorstelbare toekomst verbeelden is het terrein van de kunstenaar. De stad heeft daarvoor een werkplaats en een podium nodig waar een breed publiek uitgedaagd wordt na te denken over zijn bijdrage aan het leven in die stad.

Metaal Kathedraal wil de dialoog over actuele thema's rond ecologie, samenleving en kunst voeren met de bewoners van Leidsche Rijn, Utrecht met de wereld via internationale uitwisseling. Het is de taak van Metaal Kathedraal om die mensen bij elkaar te brengen en in uitwisseling te verdiepen en vorm te geven. Een dialoog tussen vakmensen, kunstenaars, wetenschappers, hobbyisten, de atelierhouders en bezoekers van Metaal Kathedraal. Mensen die met hun hele hart betrokken zijn bij een onderwerp en elkaar iets kunnen leren. We werken multidisciplinair, over grenzen van sectoren of traditionele rolverdelingen.

Het is belangrijk dat de kunstenaar communiceert via zijn werk, ook tijdens het maakproces. Door masterclasses,

debatten, tussentijdse presentaties en de festivals worden momenten georganiseerd waarop de kunstenaar, zijn omgeving en het publiek weer met elkaar in contact komen en van gedachten wisselen. Op die manier ontstaat er een tijdelijke *community* die gezamenlijk onze wereld onderzoekt en tegelijkertijd het denken en handelen in de directe en indirecte omgeving transformeert.

POSITIE EN URGENTIE VAN METAAL KATHEDRAAL

Om onze voortrekkersrol in transitieprocessen te kunnen vervullen staat Metaal Kathedraal in Utrecht op precies de goede locatie. Metaal Kathedraal verbeeldt en is ook letterlijk een verbinding tussen geschiedenis en toekomst. Als oude kerk heeft het de functie van bezinning en samenkomst al in zich. De voormalige metaalfabriek staat voor een grofstoffelijke aanpak van het maakprocessen. In het hedendaagse transitieproces zullen we steeds moeten bepalen welke waarden we meenemen naar de toekomst. Kunst in het brandpunt van die veranderingen helpt ons die vragen te onderzoeken en antwoorden te vinden.

Metaal Kathedraal staat op de grens van de oude stad en het nieuwe Leidsche Rijn. Een stad die in eeuwen is gegroeid, een wijk die in een decennium de woon- en leefwereld voor tienduizenden bewoners wordt. Metaal Kathedraal wil een rol spelen in de ontwikkeling van een goed cultureel en ecologisch klimaat in Leidsche Rijn en zijn omgeving. Wat betekent het dat een oud agrarisch landschap verdwijnt en plaats maakt voor een woonwijk? Hoe bereiken we goed leefklimaat en vinden we een evenwicht tussen versterking en het behoud van ecologische waarden? Hebben we als bewoner invloed op de inrichting en het gebruik van onze leefomgeving? En hoe ontmoeten we elkaar om eens samen na te denken over dit soort vragen? Natuurlijk is Metaal Kathedraal niet het oplosmiddel, maar we kunnen wel die vragen oppakken en aan kunstenaars, wetenschappers en andere experts voorleggen. Dan vind je in een workshop soms een antwoord en is een festival een feestelijke samenkomst van al die vragenstellers.

Metaal Kathedraal helpt het nieuwe Utrecht vormgeven. Onze bouwstenen en specie zijn kunst, cultuur en ecolo-

gische waarden. We kunnen en willen dat niet alleen. We hebben in heel korte tijd het committent van veel uiteenlopende stedelijke en bovenstedelijke partners verworven, die Metaal Kathedraal mogelijk maken, blijven voeden en verder kunnen laten bloeien. De formule waarin kunstenaars en wetenschappers vanuit een eigen onafhankelijke rol meebouwen aan het collectief dat Metaal Kathedraal is, maakt ons sterk. Het maakt ons goed geworteld in de Utrechtse en Nederlandse samenleving. En misschien wel uniek.

“ELK PROJECT IS EEN KADO AAN DE STAD.”

We kennen in Nederland niet veel plekken waar kunst zo pregnant verbonden wordt met ecologie. Metaal Kathedraal is daarmee ook een visitekaartje voor Utrecht, temeer daar we ons verbinden met onze directe omgeving; Leidsche Rijn.

In onze zakelijke aanpak onderscheiden we ons vanaf het begin van veel andere kunst en cultuur organisaties. De initiatiefnemers hebben veel geïnvesteerd, in tijd en geld, liefde en aandacht. Veel partijen hebben een belangrijke basis gelegd, door medewerking aan activiteiten. Met financiers zoals NRF, URF, Kf Heinfonds, Triodos en eigen middelen is het pand verbouwd en zijn de eerste activiteiten weer gestart. Er is een solide basis gelegd.

Nu, begin 2016, is er een klimaat ontstaan om te groeien en te bloeien. De plannen en mogelijkheden die we hier beschrijven nemen exponentieel toe als een (beperkt) aantal sluipende onzekerheden via een meerjarig perspectief worden weggenomen. Dat is als water en mest om op de humuslaag uit te strooien, zodat het zaad echt gaat ontkiemen. Zonder dat meerjarig perspectief is er een risico van een te kleine staf die vooral blijft werken aan de voorwaarden zonder programma's goed te ontwikkelen. Dan blijft de commerciële verhuur de enige structurele financiële bron voor ontwikkeling van artistieke en maatschappelijke betekenis. Structurele ontwikkeling heeft drie zaken nodig: een goed gebouw (dat hebben we), goed team (we hebben de basis) en structurele subsidie om een krachtige artistieke inhoud verder te ontwikkelen. Met het simpele doel: Utrecht en de wereld een fijne plek maken om te leven. Kunst is daarbij cruciaal en onmisbaar.

IDENTITEIT EN UITGANGSPUNTEN GELOOF EN VERTROUWEN

IDENTITEIT EN UITGANGSPUNTEN GELOOF EN VERTROUWEN

GELOOF EN VERTROUWEN

Metaal Kathedraal is een krachtige plek; zeer dynamisch, ondernemend, met een oneindig geloof in initiatief en verbinding en een rotsvast vertrouwen in de aanwezige potentie. Het is een werkplek, die uitnodigt tot deelnemen, tot meedoen, tot de handen uit de mouwen steken. Het lef en het ondernemerschap waarmee Maureen en Abel dit pand hebben gekocht en daarmee hun lot hebben verbonden aan deze plek, is tekenend voor de manier van werken die Metaal Kathedraal voorstaat: “Geloof je er in? Spring dan in het diepe en vertrouw erop dat de uitkomst hoe dan ook interessant zal zijn.” Een veilige plek voor experiment en talentontwikkeling. Mislukken mag, als het voortkomt uit actie, uit onderzoek, uit nieuwsgierigheid en betrokkenheid.

Inmiddels is de Metaal Kathedraal een dagelijkse werkplek voor 20 kunstenaars en creatieve ondernemers.

ONDERNEMERSCHAP

Op dit moment omvat de Metaal Kathedraal:

- 1000m2 verhuurbare ruimte in de kerk.
- 7000 m2 buitenruimte om te groeien en bloeien.
- 15 ateliers waarin 20 kunstenaars aan het werk zijn.
- 3 woonplekken voor Artists in Residence.
- 60.00 bezoekers
- 100.000 website bezoekers
- 110 voorstellingen van professionals, amateurs en studenten van de HKU
- 300 vergaderingen en congressen
- 75 concerten
- 120 dagen Artists in Residence
- 12 weekenden Culturele Zondagen
- 80 publicaties in NRC, AD, Vogue, In Detail, etc.
- 800 verhuurmomenten aan derden.....

De afgelopen vier jaren zijn er concerten gegeven, festivals georganiseerd, voorstellingen getoond, debatten gevoerd, workshops gevolgd en masterclasses gegeven. Er wordt gekookt, gegeten en kennis gedeeld. Er wordt gebouwd aan een duurzaam terrein, pand en ateliers, met onder meer het Afval Recycle Station. Een compleet overzicht is te vinden in de portfolio als bijlage in dit projectplan.

De afgelopen jaren zijn op eigen initiatief en met eigen middelen de eerste stappen gezet op weg naar een geëngageerde programmering waarin kunst een centrale, autonome plek heeft gekregen. Metaal Kathedraal is ooit gekocht en ontwikkeld om een kwalitatief hoogstaand kunstprogramma te realiseren.

Voor 2016 is er budget toegekend door stichting DOEN om de serie van workshops en activiteiten, die speciaal gericht is op de lokale initiatieven en de bewoners van Leidsche Rijn en Utrecht voort te zetten. Een deel van de DOEN bijdrage is bestemd voor een minimale personele ondersteuning van de stichting met een zakelijk leider, een programmeur en een productiemedewerker. Allen op part-time basis, maar wel het begin van de broodnodige professionalisering.

ACTIVITEITEN
UITGANGSPUNTEN VOOR
PROGRAMMERING
PERIODE 2017-2020

ACTIVITEITEN UITGANGSPUNTEN VOOR PROGRAMMERING PERIODE 2017-2020

We concentreren op de ontwikkeling van een organisatie, een werkwijze en een programma dat een bijdrage wil zijn aan de ontwikkeling van het nieuwe Utrecht. We betrekken ons werk op de ontwikkeling van Leidsche Rijn en het toekomstige Rijnvliet als voorbeelden van urbane ontwikkeling in Nederland en daarbuiten. We laten zien hoe we met kunst en cultuur een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van stedelijk gebied met hoge ecologische waarden. We verbinden stad en platteland opnieuw met elkaar. We verbinden de oude stad met de nieuwe wijken. We verbinden verleden, heden en toekomst. We verbinden monumenten met nieuwbouw.

Globale Structuur

Voor de structuur van de programmering, staat samenhang tussen de verschillende onderdelen voor op. Daarom is een keten van activiteiten ontwikkeld die op elkaar aansluiten, elkaar inhoudelijk versterken en een heldere opbouw aanhouden. Het programma bestaat uit 3 clusters van activiteiten gefundeerd door de Humuslaag van Metaal Kathedraal.

- **Artists in residence:**
Een uitwisseling tussen internationale en lokale kunstenaars in dialoog met wetenschappers en ambachtslieden. De kunstenaar maakt een werk in het kader van een van de beide festivals.
- **Het Voedselpodium:**
Voedsel krijgt hier letterlijk een podium. Elk kwartaal wordt een kunstenaar gevraagd kunst en voedsel met elkaar te verbinden en te delen met een publiek.

- **Festivals:**
Elk jaar twee festivals voor een breed publiek: Festival De Transitie en Festival Het Beloofde Land. Twee festivals waar de verschillende onderdelen van Artists in Residence, Voedselpodium en Humuslaag samenkomen.
- **De Humuslaag:**
Een doorgaande stroom van kleinschalige, geconcentreerde activiteiten zoals workshops en debatten die focussen op een of meerdere van de drie programma-peilers.

Programmaredactie: De Kardinalen

Met de drie zuilen onder het programma begeeft Metaal Kathedraal zich op drie complexe gebieden. Onze plannen vragen om een breed pallet van kennis, kunde, inzicht en expertise. We vinden het niet van deze tijd om dit allemaal van uitsluitend één persoon, de artistieke leider, te verwachten.

Metaal Kathedraal gaat werken met een programmaredactie bestaande uit experts op gebieden die overeenkomen met de programmazuilen. We benoemen hen tot de Kardinalen. Zij tekenen voor het programma en zijn klankbord voor de artistieke leider. Met de komst van de Kardinalen groeit het netwerk van Metaal Kathedraal binnen diverse kunst disciplines, maatschappelijke sectoren, technologische instituten en bedrijfsleven. Zowel lokaal, nationaal als internationaal. Zij werken zo dagen per jaar mee op persoonlijke titel. We zijn blij dat een paar mensen zoals Louise Vet en Frits Lintmeijer, die te kennen geven erg druk te zijn maar zich wel willen inzetten voor de Metaal Kathedraal, willen meewerken als adviseur.

De Kardinalen zijn

- **Marinka Copier:** hoofd van de afdeling Creative Technologies aan de HKU (interaction design, multimedia, gaming etc).
- **Joost Plattel:** gespecialiseerd in datatechnologie en een grote interesse in ecologische vraagstukken.

Ella Derksen: zelfstandig adviseur beeldende kunst en gespecialiseerd in cross-over projecten kunst, maatschappij, landschap, erfgoed en innovatie.

Friso Wiersum: internationaal georiënteerd en gespecialiseerd in de relatie tussen maatschappelijke, politiek vraagstukken en kunst.

Henk Keizer: ruime ervaring in de podiumkunsten en een groot internationaal netwerk.

ARTISTS IN RESIDENCE

Metaal Kathedraal nodigt twee keer per jaar kunstenaars uit om een langere periode te komen werken. In 2017 zal dat een periode van een maand zijn. Na 2017 zullen we de periode stap voor stap uitbouwen tot eventueel een residency-periode van 3 maanden. De kunstenaar wordt gekozen door de Kardinalen. Belangrijk criterium is de artistieke kwaliteit van de kunstenaar, zijn engagement en kennis van de drie programmazuilen en zijn mentaliteit. Zijn werk wordt getoond tijdens een van de festivals. De artistiek leider is het dagelijkse aanspreekpunt en klankbord van de kunstenaar.

We selecteren kunstenaars die werken kunnen in (een zekere mate van) dialoog met de inwoners van Leidsche Rijn en Utrecht en in tweede instantie ook met het publiek. Samen met hem wordt besproken welke werkwijze het best bij hem past. Op welke wijze hij de omgeving wil onderzoeken, wat er voor de research nodig is, welke kennis hij zoekt. Metaal Kathedraal zorgt dat de kunstenaar voldoende assistentie krijgt voor zijn onderzoek en later voor de realisatie van zijn werk.

Tijdens de residenties stimuleert Metaal Kathedraal de ontmoetingen tussen de wereld van de kunst, de wetenschap en de “daily experts”; de bewoners van Leidsche Rijn.

HET VOEDSELPODIUM

Is het mogelijk in de nabije toekomst alle negen miljard bewoners van deze planeet van voldoende en gezond eten te voorzien? En is er voldoende schoon water voor hen? Het

zijn vragen die wat abstract bleven totdat de eerste klimaatvluchtelingen aan onze grens stonden. Is het mogelijk om een woonwijk te bouwen die zijn bewoners voorziet van voedsel en energie wat bijdraagt aan de gezondheid van zijn bewoners? Die vraag is al heel dichterbij huis. De samenhang tussen die vragen boeit ons. Uiteindelijk komt op ons bord dagelijks de hele wereld samen.

Het uitgangspunt “we geven voedsel een podium” is meteen de uitnodiging aan kunstenaars die zich op het snijvlak bevinden tussen kookkunst en de overige kunst-disciplines. Kunstenaars die weet hebben van voedseltechnologie en die zich hebben gespecialiseerd in het werken met smaak, geur, texturen, samenstelling, kleur en vorm van voedsel. Zij werken in de lijn van de Metaal Kathedraal met verwondering over onze wereld en de zorg voor onze planeet. We nodigen een kunstenaar uit gedurende een kwartaal een atelier of de keuken te betrekken. Zijn materialen kunnen uit onze tuinen komen, hij mag ook zelf gaan verbouwen of de tuin tot atelier maken. We vragen hem minimaal tweemaal per maand een workshop te geven of een presentatie van zijn werkproces. Zo is er voor de geïnteresseerde bezoeker de mogelijkheid zich te verdiepen in het werk en het onderwerp van de kunstenaar. Vooral voor het MBO en HO maken we tijd. We willen op dit gebied partnerschappen ontwikkelen met de scholen in Leidsche Rijn en Utrecht. We zien grote belangstelling bij jongeren voor dit onderwerp.

We nodigen hem uit het onderwerp van het komende festival De Transitie als kader te gebruiken. Het werk krijgt steeds een plek op het festival. Met de W.U.R. wordt gewerkt aan wetenschappelijke ondersteuning voor de kunstenaars.

FESTIVALS

Metaal Kathedraal organiseert elk jaar twee multidisciplinaire festivals. Het programma is vanzelfsprekend gebouwd op de drie programmapijlers ecologie, samenleving en kunst. Metaal Kathedraal, het gebouw, de tuinen en (zo lang het duurt) de omliggende landerijen zijn de perfecte locatie voor kleinschalige festivals.

Het programma krijgt richting en vorm door de Kardinalen. De kunstenaars die werken in het Artist in residence (AIR) programma en het Voedselpodium leveren een bijdrage aan het festival. Ook de workshops en activiteiten uit de Humuslaag-programmering, werken naar presentaties en deelname van het publiek in het festivalprogramma. Zo komen steeds alle activiteiten van kunstenaars en deelnemers samen. Zij vormen de inhoudelijke kern van het festival. Bezoekers van de Metaal Kathedraal worden zodoende deelnemers. Gedurende de maanden voorafgaand aan het festival groeit de groep betrokkenen en heeft het programma een breed draagvlak.

Het festivalprogramma wordt aangevuld met werk van (inter-)nationale kunstenaars en partners van de Metaal Kathedraal plus ingekochte programma-onderdelen die de zeggingskracht van het programma versterken en tegendraadse visies inbrengen.

Wij verwachten dat deze specifieke festivals, door zijn bijzondere focus op samenleving, ecologie en kunst, door de combinatie van kunstenaars en wetenschappers landelijke en internationale bekendheid zullen opbouwen. Daarmee draagt Metaal Kathedraal bij aan een inhoudelijke ontwikkeling van het cultuur toerisme in Utrecht. We verwachten geen duizenden internationale gasten. We verwachten wel bij te dragen aan het imago van Utrecht als stad met zorg voor zijn inwoners in een gezonde leefomgeving. Een internationaal voorbeeld hoe kunst bijdraagt aan de kwaliteit van leven in nieuwe urbane gebieden.

2017 HET BELOOFDE LAND

Het Beloofde Land wordt een festival dat inhaakt op de discussie over de Publieke Ruimte. We nemen de uitbreiding van Leidsche Rijn met de wijk Rijnvliet, achter de Metaal Kathedraal, als inspiratiebron en (tijdelijke) locatie. We zien dat de Publieke Ruimte het bezit is geworden van de overheden, stedenbouwkundigen, projectontwikkelaars en andere partijen met een financieel belang. Zij staan op afstand van locaties die ze zelf inrichten. Daarmee staan

ze ook veraf van de bewoners en andere gebruikers van de Publieke Ruimte. Hoe gaat de Publieke Ruimte in de nieuwe wijk Rijnvliet er uitzien? Is er plek voor invulling door de bewoners? En hoe zit het verder in Leidsche Rijn. Voelen we ons veilig in die Publieke Ruimte? En hoe komt dat? Wat moet er veranderen? Wat kun je zelf doen?

Met het festival willen we de bewoners uitnodigen zelf ideeën te ontwikkelen, plannen te maken en weer zeggenschap te nemen over de Publieke Ruimte. We nodigen kunstenaars uit in de Publieke Ruimte te werken. Het publiek confronteren we met de verbeeldingskracht van de kunstenaars. We nodigen alle betrokken partijen, dus ook de ontwikkelaars en de overheden uit om deel te nemen aan het debat. Een debat dat vooral gevoerd wordt met kunst.

De eerste aflevering van Het Beloofde Land vindt in 2017 plaats op het terrein van Metaal Kathedraal. Het gebouw en de tuinen fungeren als centrale werk- en ontmoetingsplaats. Een terrein dat grenst aan de akkers waar Rijnvliet zal verrijzen. Daarna willen we een jaarlijkse voortzetting in de bouwputten van de nog te bouwen wijk totdat de wijk gerealiseerd is.

Tijdens dit festival dagen kunstenaars de bezoekers uit om opnieuw naar de Publieke Ruimte te kijken. Om deze beleving zo optimaal mogelijk te maken wordt een kampeerterrein ingericht waar bezoekers kunnen overnachten. Het hoofdprogramma bestaat uit multidisciplinaire variatie aan vormen, liefst zo actief mogelijk. Expedities door de wijk Leidsche Rijn, voorstellingen op onverwachte locaties, multimediale interactieve installaties in het winkelcentrum. Metaal Kathedraal toont in dit festival het werk van theatermakers en beeldend kunstenaars binnen de context van Publieke Ruimte. Kunstenaars met wie we in gesprek zijn: Sjoerd Wagenaar (Peergroup), Nynke Rixt Jukema (NRJ architecten), Erik Jutten. We denken o.a. ook aan Wunderbaum.

DE TRANSITIE

Festival De Transitie haakt in op de transitie die in onze samenleving gaande zijn op veel terreinen en verschillende niveaus. Om dichtbij huis te beginnen: Metaal Kathedraal

zelf is een groot transitieproces, van kerk en metaalfabriek naar ecologische broedplaats in Leidsche Rijn. Het voormalige landelijke gebied Leidsche Rijn is in een transitieproces van nieuwe stedelijke ontwikkeling met alle gevolgen voor de mensen die er ooit woonden en die er komen wonen. Metaal Kathedraal wil ecologisch en sociaal gezien in het centrum van deze veranderingen staan.

Op gebied van energie zijn er grote veranderingen gaande, de fossiele brandstoffen hebben hun piek gehad. Op het gebied van landbouw en voedsel verandert er veel. Manieren om te betalen, reizen en communiceren veranderen.

Festival De Transitie haakt in op deze veranderingen en maakt de overgang naar een duurzame, sociale en rechtvaardige samenleving beleefbaar en zichtbaar. En dat is nog niet zo eenvoudig. Hoe ziet de wereld er zonder olie en aardgas uit? Kunnen we dan nog alles doen dat we nu doen? Kan stadslandbouw voorzien in onze behoefte aan voedsel? Of zijn we straks overgeleverd aan de grillen van Monsanto en Syngenta. Kan de Good Coin het nieuwe betaalmiddel worden?

We hebben kunstenaars nodig om ons te helpen beelden te vormen van de toekomst. Om vragen te stellen en om over ons bestaan na te denken, om de samenhang te zien en andere perspectieven te ontdekken. We hebben wetenschappers en journalisten nodig om feiten aan te dragen en lange lijnen te leren zien. Zij geven samen inhoud aan festival De Transitie. Onze samenleving kent transities op veel terreinen. We kiezen elk jaar een ander onderwerp. We brengen een focus aan zodat we kunnen verdiepen.

EEN VOLK EEN EENHEID

De laatste jaren is de bij veel in het nieuws vanwege massale sterfte veroorzaakt door o.a. bestrijdingsmiddelen en de Varroamijt. De gevolgen voor gewassen die kruisbestuiving nodig hebben om te blijven bestaan, dus ons bijvoorbeeld van voedsel voorzien, lijken desastreus. Ondanks alle acties, petities en soms apocalyptische verhalen verandert er weinig. Metaal Kathedraal vraagt kunstenaars

zich te verdiepen in dit fenomeen. De maatschappelijke aspecten, de gezondheidsvragen die er mee samen hangen. En ook om de bij als inspiratiebron te nemen. De levenswijze van de bij, zijn beweging, de vorm van een honingraat, de betekenis van bijenwas door de eeuwen, zijn samenlevingsvorm en wat wij er aan kunnen ontleen.

Een Volk Een Eenheid is een festival waar kunst centraal staat. In aanloop naar het eerste festival zijn in 2015 en worden in 2016 bijenontbijtjes georganiseerd waarin de lokale imkerverenigingen, wetenschappers, overheden, buurtbewoners en kunstenaars uitgenodigd worden om samen na te denken over de bij en toe te werken naar de inhoud van Een Volk Een Eenheid. Deze activiteiten maken deel uit van de Humuslaag.

2018

NIEUWE TECHNOLOGIE: VLOEK EN ZEGEN

Technologie beïnvloed ons leven tot in alle facetten. In hoeverre hebben we nog grip op ons leven en onze omgeving? Nano technologie kan veranderingen in ons lichaam en gewassen aanbrengen die initieel onzichtbaar zijn. Is GMO technologie werkelijk nodig om de wereldbevolking te voeden? Of biologisch dynamische landbouw? We gebruiken massaal internet maar weten nauwelijks wat er met onze data gebeurt. Hoe ziet de toekomst eruit? Welke technologische oplossingen kunnen we verwachten in de toekomst? Leidt al die technologie ons het Paradijs of de Hel in? Metaal Kathedraal vraagt wetenschappers de feiten beschikbaar te stellen voor kunstenaars als materiaal voor nieuw werk.

2019

ZONDVLOED: TROEP EN WAT JE ER MEE DOET

De circulaire economie staat centraal in deze aflevering. Afval is het nieuwe goud, horen we van veel kanten. In deze editie bekijken we vooral van uit een artistieke kant naar de gevolgen van afval en Plastic Soep en hoe designers, technici en kunstenaars reageren. Onze eigen productie Kunst van de Kringloop krijgt in dit festival een centrale rol.

2020

HET HEMELSE LICHAAM

Werktitel

Na drie aflevering ons te hebben geconcentreerd op onze omgeving is het tijd om ons te concentreren op het menselijk lichaam. Natuurlijk valt dat niet los te zien van zijn omgeving. In hoeverre is al dat gesleutel aan onze omgeving en ons lichaam werkelijk een bijdrage aan het perfectioneren en ons geluk? Was de natuur perfect genoeg? Zijn er grenzen aan de groei anno 2020?

HUMUSLAAG METAAL KATHEDRAAL

Een constante stroom kleinschalige activiteiten blijft de vruchtbare bodem waarop de Artists in Residence, het Voedselpodium en Festivals kunnen groeien. Lokale, wijkgerichte workshops, cursussen en culturele activiteiten. Dit doen we door initiatieven van jonge makers te stimuleren en te ondersteunen. Programma's zoals Vloeken in de Kerk, Het Debat Circulaire en CineMekka bestaan al. In samenwerking met de artistiek leider en ervaren kunstenaars in residence willen we die activiteiten, die erg aanslaan bij een jong publiek uit Leidsche Rijn en de stad, een duidelijke inhoudelijk focus geven die in lijn is met de de drieslag kunst, samenleving en ecologie.

De projecten Kunst van de Kringloop en Het geheugen van de Metaal Kathedraal zijn twee projecten, grootschaliger dan de andere, die ook binnen de Humus worden ontwikkeld.

KUNST VAN DE KRINGLOOP

Experts op gebied van social design, nieuwe technologie en permacultuur stellen hun kennis en inzichten beschikbaar aan kunstenaars om een interactieve installatie te ontwikkelen. De eerste aflevering van Kunst van de Kringloop wordt in 2016 door een aantal kunstenaars gemaakt als aanloop naar een reeks verschillende installaties die in 2019 centraal staan op het festival De Transitie. De Kunst van de Kringloop is boven alles een artistiek commentaar op de wereld waarin wij leven en onze persoonlijke relatie tot afval, natuurlijke bronnen.

Vanaf 2017 wordt Kunst van de Kringloop een regulier onderdeel van de Humus programmering. Het uitgangspunt is een interactieve stelling te maken die publiek en kunstenaars uitnodigt om afval te verwerken tot (nieuwe) grondstoffen. Afval wordt omgezet voor hergebruik. Denk aan het oertype dat iedereen kent: Holle Bolle Gijs, met zijn fameuze: 'papier hier.' Deze installatie heeft een hoge artistieke waarde en is een praktische machine. De gebruiker verwerkt direct zijn of haar afval tot een nieuwe grondstof voor hergebruik. Residerende kunstenaars en bezoekers gebruiken de installatie dagelijks. Zij komen materialen en grondstoffen halen en brengen.

De Kunst van de Kringloop is actueel onderdeel van de circulaire economie en ontwikkeling van de Metaal Kathedraal. Plus een bijdrage aan een gezond woon- en leefklimaat in Leidsche Rijn. De interactieve installatie wordt *open source* ontwikkeld, zodat iedereen gebruik kan maken van de ontwikkelde kennis en techniek. Het publiek wordt van harte uitgenodigd de installatie zelf na te bouwen. Deze installaties zullen vast onderdeel worden van de collectie van de Metaal Kathedraal en toegankelijk zijn voor kunstenaars en een breed publiek.

Een voorbeeld dat we nu al kunnen geven: Het restaurant levert koffiedrap om containerstudio's te verwarmen en is tevens een rijke voedingsbodem voor het kweken van paddenstoelen waar weer kroketjes van gemaakt worden. Biogas uit voedselresten om op te koken, afvalmaterialen om zonnepanelen te maken, papier wordt verwerkt tot gerecycled papier, plastic levert olie waar machines op kunnen draaien. De uiteindelijke installatie is natuurlijk veel mooier, slimmer en in artistiek opzicht rijker dan we nu in deze aanvraag beschrijven.

HET GEHEUGEN VAN DE KATHEDRAAL

De Metaal kathedraal is onderwerp en speelplek voor een nieuw beeldend locatietheater project. De voorstelling Het geheugen van de Kathedraal verteld over de geschiedenis en het heden van het gebouw, zijn gebruikers en de omgeving. De voorstelling is tegelijkertijd de wording van een selectief samengesteld archief. Het put uit het geheugen van omwonenden, uit kranten en verslagen.

Het gebouw heeft een rijke geschiedenis. Na een eeuwenlang verbod kon de Rooms Katholieke kerk 1857 weer een kerk bouwen en gebruiken in Utrecht. In 1940 werd de kerk een zijspanfabriek en in 1976 een metaal fabriek. Anno 2011 betrekken kunstenaars het zwaar verwaarloosde pand en scheppen er een ecologische, culturele broedplaats.

De voorstelling is een artistieke bijdrage aan het vertellen van het verhaal van Leidsche Rijn aan alle nieuwe inwoners. Een multidisciplinaire beeldende vertelling die jong en oud kan volgen. We gebruiken veel multi-media techniek naast houtje-touwtje techniek. We verbinden het verleden met het heden en de toekomst. We zoeken verschillen en overeenkomsten tussen de beschieting van de kerk in 1940 en de oorlogen nu, tussen het verbod voor Rooms Katholieke een eigen kerk te hebben en het huidige debat over Islam. We willen weten wie er gewerkt heeft in de Metaalfabriek en wat zij maakten, hoe het leven in het voormalige Oudenrijn er uitzag.

Elk jaar spelen we de voorstelling en voegen we nieuwe scènes toe. We nemen vier jaar de tijd om ons te blijven verdiepen in de geschiedenis van het gebouw en de omgeving. We weten dat de eerste voorstelling reacties zal oproepen in de Meern en bij oud-inwoners. Die reacties leiden weer tot nieuwe informatie. Het is onze ervaring dat de informatie steeds persoonlijker wordt. Steeds meer kwetsbare, verborgen verhalen komen naar boven. We spelen de voorstelling elk jaar zes keer. We nodigen gericht de omliggende scholen uit om kennis te nemen van hun geschiedenis en van beeldend locatie theater.

TEN SLOTTE:

Het uiteindelijke programma zal, zodra de Kardinalen aan de slag gaan, natuurlijk veel rijker zijn dan we nu kunnen beschrijven. De uitgangspunten zullen scherper worden. De organisatie professioneler. De motivatie om Metaal Kathedraal te blijven opbouwen als de ecologische culturele broedplaats en podium voor kwalitatief hoogwaardige kunst, zal onverminderd groot blijven.

COMMUNICATIEPLAN

COMMUNICATIEPLAN

DOELGROEPEN

Kunstenaars
 Wetenschappers
 Inwoners van Leidsche Rijn
 Inwoners Utrecht
 Festival publiek / geïnteresseerden in Nederland en Europa
 Scholieren MBO, HO
 Studenten HKU, UU en HU

DE OMGEVING

Het totale inwoneraantal van Leidsche Rijn en Vleuten-De Meern is 75.000. Er wonen veel gezinnen met jonge kinderen (45%). De grootste leeftijdsgroep is 25 tot 55 jaar (53%). 30% van de mensen zijn kinderen/jongeren (0 tot 17 jaar). 60% van de beroepsbevolking is hoog opgeleid. Het inkomen is gemiddeld iets hoger dan in de stad. Er zijn relatief weinig inwoners in de bijstand. Er zijn relatief weinig culturele voorzieningen. We zien bij scholieren en studenten een groeiende interesse in ecologie. We gaan samenwerking aan met de omliggende opleidingen van HKU, UU en HU.

DE COMMUNICATIE

Hoofddoel van de Metaal Kathedraal communicatie is om de drie pijlers *kunst*, *samenleving* en *ecologie* op een evenwichtige en aanstekelijke manier over te brengen op het publiek. De communicatie dient gericht te zijn op informatie verschaffen door het publiek op de hoogte te brengen van het programma en daarmee tevens publiek te werven. Ten tweede is de communicatie gericht op inspiratie van de Metaal Kathedraal-community.

DE MIDDELEN

We blijven nut en noodzaak van de traditionele communicatiemiddelen zoals affiches en flyers onderzoeken. We willen naar nieuwe vormen van communicatie toe waarbij we directer met ons publiek kunnen communiceren. Uiteindelijk vormen we communities gebaseerd op persoonlijke interesse. Essentieel onderdeel vormen de sociale media. Op dit gebied heeft de Metaal Kathedraal aardig wat opgebouwd. De Facebookpagina heeft 5.000 volgers: 2018 zijn dat er 10.000, we groeien door naar 25.000 in 2020. Op Twitter nu ruim 1.000 volgers, dat zijn er in 2020 meer dan 7500. Op Instagram na een maand 87. Dat is het begin en dient exponentieel mee te groeien met de overige media.

Metaal Kathedraal Nieuwsbrief, een maandelijks magazine waarin kort alle activiteiten en evenementen worden besproken, mét de agenda. Het nieuwsbriefbestand wordt opgebouwd door op alle media van de Metaal Kathedraal de mogelijkheid je in te schrijven voor de nieuwsbrief. De website wordt sterk verbeterd tot een informatiekanaal en een bron voor inspiratie. Om nieuwe stappen te maken op het gebied van lokale, regionale en landelijke bekendheid is het belangrijk om alle media in een strak ritme, in te zetten. Een structurele subsidie maakt de professionaliseringslag op communicatierrein mogelijk, zeker gezien de kennis en ervaring van de Kardinalen.

BIJLAGE 1

CULTURELE PARTNERS & DEELNEMERS

BIJLAGE 1

CULTURELE PARTNERS & DEELNEMERS

DE KARDINALEN

Media: Marinka Copier: www.marinkacopier.nl

Ecologie/technologie: Joost Plattel: www.jplattel.nl

Samenleving: Friso Wiersum: www.frisowiersum.nl

Beeldende kunst: EllaDerksen: www.linkedin.com/in/ella-derksen-84638a10podiumkunsten/int.

Netwerken: Henk Keizer: www.linkedin.com/in/henk-keizer-85aab83a?authType=NAME_SEARCH&authToken=IH8f

BETROKKEN KUNSTENAARS IN DE DEELPROGRAMMA'S

Een Volk Een Eenheid:

www.feddetenberge.nl

Sonne Copijn: www.bijen-en-bedrijf.nl, www.maartjesmits.nl

Peter Leeuwerink: www.chaometric.com, www.vincentboschma.com, www.miekwamborn.nl,

<https://stedenintransitie.nl/stadbericht/guerilla-kitchen>

Sjim Hendrix zie Linked in

Stadsecologe Gitty Korsuize

Kunst van de Kringloop:

www.sandergrooten.nl

www.peterdeman.com

www.behance.net/leffegoldstein

www.laura-dejong.com

Permacultuur specialist Maranke Spoor

Het Geheugen van de Metaal Kathedraal:

Beeldend theatermaker: www.maureenbaas.com

Geluidskunstenaar: www.feddetenberge.nl

Magier Ghani Minne: kineticicyelle.wordpress.com

Video kunstenaars: www.beeldjutters.nl

Documentairemakers: www.studiolumberjack.com

In de opvolgende versies nodigt Maureen Baas steeds andere kunstenaars uit om mee te werken.

Artists in residence 2017:

Snuff Puppets: www.snuffpuppets.com

Robert van der Horst: www.radiobaken.nl, www.doublebe.home.xs4all.nl

Joey Ruigrok: www.cotheatrephysical.co.nz/biojoey.html, www.youtube.com/watch?v=u_ajbZLupEo

Kultivator: www.kultivator.org

Voedselpodium 2017:

Elles Kiers: www.elleskiers.wordpress.com

Sjim Hendrix: www.nl.linkedin.com/in/sjim-hendrix-3117b717

www.vn.nl/jonge-voedselidealisten-kok-en-beeldend-kunstenaar-sjim-hendrix-30

Asia Komerova: www.asiakomarova.com

Lindsey Pollak: www.linseypollak.com

BESTUUR

Voorzitter: Mariken Gaanderse, www.fonkeling.com, nl.linkedin.com/in/marikengaanderse

Secretaris: Vera de Jong, www.urbanconnectors.nl

Bestuurslid: Lidy Six, www.lidysix.com

Penningmeester: Saskia Kluyfhout, nl.linkedin.com/in/saskia-kluyfhout-9981028

AMBASSADEURS/ADVISEURS

Frits Lintmeijer: zelfstandig adviseur strategie, organisatie en communicatie en o.a. lid van de Eerste Kamer, voormalig wethouder cultuur, verkeer, erfgoed.

Jules van de Vijver: Bestuursvoorzitter HKU.

Prof. Dr. Louise Vet: Directeur NIOO en KNAW. Bioloog en directeur Netherlands Institute of Ecology (KNAW) en professor Evolutionary Ecology aan de W.U.R.

Kees van Aarle: Directeur Global Business Development Mamoet.

Henk Keizer: zelfstandig projectontwikkelaar kunst en cultuur, Bestuur IETM (international netwerk for contemporary performing arts), curator Amsterdam Rural Forum.

Marielle van Hoorn: verenigingsmanager VSC (netwerk van musea en science centres).

Jeroen in 't Veld, Barend van Lieshout: respectievelijk oprichter Rebel Groep en medewerker afdeling Gezondheidszorg Rebel Groep.

CULTURELE PARTNERS/NETWERKEN

www.hartlooper.nl en www.hoogt.nl: voor inhoudelijke bijdrage van films en documentaires in festivals en activiteiten

www.hethuisutrecht.nl: Metaal Kathedraal biedt een plek waar jonge makers op lokatie kunnen werken

www.verbekefoundation.com: het opbouwen van een relatie omtrent uitwisseling van kunstprojecten en kunstenaars

www.c-fordt.nl: om projecten en kunstenaars uit te wisselen.

www.transartist.org: netwerk voor artist in residence

Dutch Culture en Nederlandse culturele attachés

www.platform31.nl: Jeroen Niemans

www.utrechtseruimtemakers.nl

www.utrechtsverbond.nl

LRC: www.leidscherijnconnectie.nl: Maureen Baas zit in bestuur

www.nieuwutrecht.nl: Maureen Baas zit in bestuur

BIJLAGE 2

PROJECTEN PORTFOLIO

2015, 2014, 2013 EN 2012

BIJLAGE 2 PROJECTEN PORTFOLIO 2015, 2014, 2013 EN 2012

De afgelopen jaren zijn verschillende projecten ontwikkeld. Een aantal voorbeelden:

Vloeken in de kerk: jonge theatermakers en cabaretiers organiseren een nieuw soort kerkdienst op zondagochtend. “Onze diensten of ochtendmis zijn tegendraads, radicaal en satirisch. Het publiek kan een dynamische mix van theater, muziek en andere podiumkunsten verwachten. Zo is er ook een koor en dichter betrokken bij het project en een filosoof. In onze missen staan allerlei levensvragen en actuele thema’s centraal en gebruiken we verschillende kunstvormen om deze thema’s te becommentariëren. Idee en concept: Maureen Baas. Uitvoering o.a. Kikki Schippers, Alinda Hoeksma, Jelle Zijlstra.

De ontbijtjes: Het Energie ontbijt of het Bijen ontbijt. Metaal Kathedraal organiseert maandelijkse openbare bijeenkomsten in samenwerking met belangstellenden, experts, kunstenaars en wetenschappers die samenkomen om respectievelijk de festivals zoals de Kunst van de Kringloop (2016) en Een Volk Een Eenheid (2017) inhoudelijk voor te bereiden. De kunstenaars en experts verdiepen zich op deze wijze in de materie en ontwikkelen zo hun ideeën voor kunstprojecten tijdens het festival.

Het Debat Circulair: een interactief debat, pitches van start-ups, ondernemers die in de circulaire economie willen investeren, sprekers, kunstenaars, korte acts, rond de thematiek duurzaamheid. Een debat als variëteit programma, flitsend, gevat en scherp op inhoud.

Klanken uit het Hemelrijk: Podium bieden aan derden: Muziek in de Meern speelt zondag middagconcerten vanuit de bovenzaal in de Kerk. Klassieke muziek uitgevoerd door lokale professionele musici uit diverse orkesten om deze muziekvorm dichterbij de inwoners van Leidsche Rijn te brengen.

Het 8ste Continent: een festival over de hedendaagse mechanismen en nalatenschap van ons handelen. Met beeldende kunst, theater, debat. “Het 8ste continent daagt kunstenaars en publiek uit om tot nieuwe invalshoeken en oplossingen te komen in relatie tot tijdelijkheid en eeuwigheid.

Slow is beautiful artist in residence: Jeroen van Veen met Canto Ostinato maakte een maand lang samen met een groot aantal kunstenaars en experts een serie van, eetconcerten, langzame muziek uitvoeringen, ligconcerten en andere presentaties. De grondlegger voor de ontwikkeling van de huidige artist in residence programma’s.

